

a
girl
like

egy olyan lány

that

*finep
selection*

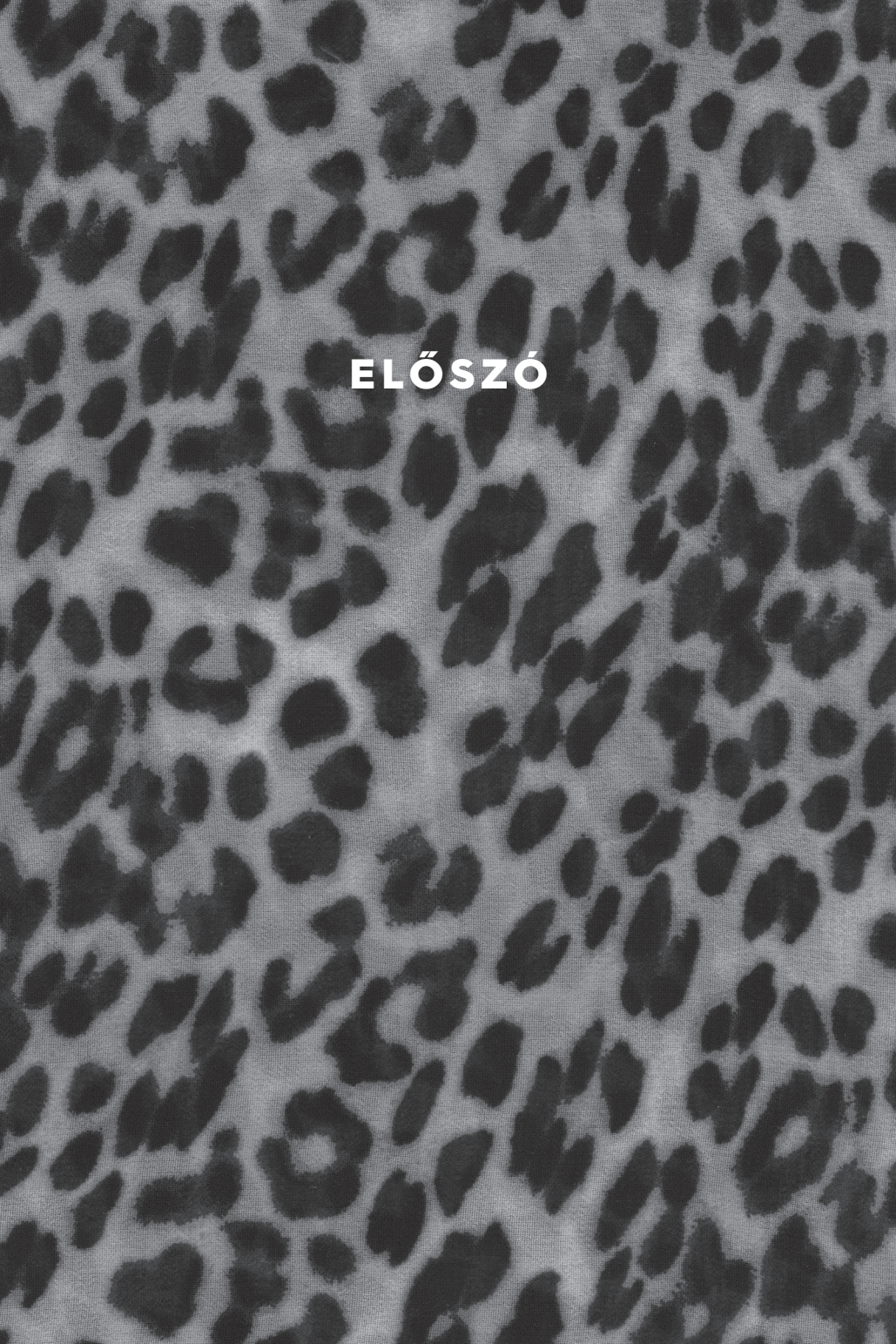
TANAZ BHATHENA

TANAZ BHATHENA

a
girl
like
egy olyan lány
that

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2020

The background of the entire page is a black and white leopard print pattern. The dark spots are irregular in shape and size, scattered across a lighter, textured background.

ELŐSZÓ

Zarin

A HOLTTESTEM MELLETT GÖRNYEDŐ MASI JAJVESZÉKELESE olyan szívfacsaró volt, hogy azt gondolhatnád, én voltam az ő drága kicsi lánya, pedig korábban úgy hívott: „az a parazita a nővérem méhéből”. Profi siratóasszony lehetne belőle. Porus anyja a sötét vértócsában térdelt a fia mellett, és csatlakozott Masihoz. Furcsa, diszszonáns duettet adtak elő. Masa komorabb volt nála. Inge ujjával törölgette a szemét, nagyokat sóhajtott és próbálta összeszedni magát. A helyszínre kiérkezett rendőr közölte Masával, hogy a holttestek egy helyi hullaházban maradhatnak, míg nem sikerül elintézní a temetéseket.

A rendőr hangja felénk szállt, fel oda, ahol én meg Porus lebegtünk, pár méterrel az autórongs felett, Dzsidá városában, az Al-Haramain autópályán. Halottak voltunk, de még nem mentünk el.

A lenti jelenetet néztük: ott volt Porus füstölő Nissanja, ami úgy összegyűrdött, mint egy kólásdoboz, a zöld-fehér járőrökcsik, a Vörös Félhold villogó mentőautója, a szaúdi rendőrök a hosszú ujjú khaki egyenruhájukban meg a fekete svájcsapkájukban és a gyászoló családtagjaink. A rendőrség az autópálya leálló- és külső sávjának

több kilométer hosszú szakaszát elkerítette narancssárga bójákkal. A kocsi körüli területet pedig sárga szalaggal vették körbe.

Egy órába telt, mire kiemelték a testünket a Nissanból, és még így sem sikerült megoldaniuk szépen. Minden csupa vér volt. Fém-szagú vér, ami forrásként ömlött belőlünk. Vér, ami beborította a szélvédőt és tócsában állt az autó padlóján. Az autógumi, ami a balesetkor valahogy levált a kerékről, pár méter távolságban hevert a kocsitól, és ugyanez a sötét folyadék csillogott rajta.

– A nagynénje – hallottam Masi hangját, aki angolul magyarázta a rendőrnek, milyen rokonságban állt velem. – Az anyja a testvérem volt.

Masi gare de phansi, tanítottam neki gudzsaráti nyelven, mikor még éltem. A nagynénémnek, aki egyszer hurkot kötött a nyakamba, úgy fojtogatott. A nem kívánt gyerekeket gyakran megfojtották vagy víz alá nyomták Indiában, ahol születtem. Ha fiú helyett lány született, gyorsan és könnyedén meg lehetett így szabadulni tőle, ahogy a hozzám hasonló árváktól is, akiket rászóztak valamelyik vonakodó rokonra. Egyszer, mikor Mumbaiban nyaraltunk, hallottam, hogy a Kutvás Asszony azt mondja Masinak: nagyon ritkán, de előfordul, hogy egy-egy különösen gazdag család fizet a bejárónőjének, hogy elvégezze ezt a mocskos munkát. A Char Chaalihoz hasonló nyomornegyedekből származó, erős, inas asszonyok hol párnat, hol a saját két kezüket használták, hogy kiszorítsák az életet az újszülöttekből.

Masi keze most remegett. Annak a gyógyszernek a mellékhatása, amit a nagybátyám szedett vele „alvási problémákra”, ahogy ő mondogatja. Masi esetében minden mellékhatásnak számított. A sírás, a hangulatingadozás, az, hogy éveken keresztül vert engem, a

dührohamai, amik akkor támadtak rá, ha eszébe juttattam halott anyámat vagy ami ennél is rosszabb, a halott apámat.

Masa pár méterrel arrébb állt, és egy másik rendőrrel beszélgett – egy alacsony, pocakos emberrel, aki vadul gesztikulált a levegőben. Nem voltunk sem szaúdiak, sem muszlimok, úgyhogy tudtam, hogy sem engem, sem Porust nem temethetik el ide. A menekülteket, akik a királyság területén haltak meg, hajón visszaküldték a hazájukba, hogy ott helyezték őket végső nyugalomra. Végig kellett csinálni egy procedúrát az indiai konzulátuson, ami sok papírmunkával járt, aztán elhelyezték az ember holttestét a hullaházba. Ez is egyfajta rítus volt a végső rítus előtt.

Az viszont innen fentről is világos volt előttem, hogy a pocakos rendőr nem a papírmunkáról beszél. A tetemeink felé mutatott, és hol angolul, hol arabul kiabált. Ha én is közelebb mozdultam volna, mint Porus, hallhattam volna minden szavát. De nem volt erre szükség. A jelenet láttán nem volt nehéz kitalálni, mi nem tetszett a rendőrnek. Kevés olyan kihágás akadt, ami jobban kihozta a sodrából a szaúd-arábiai fennhatóságot, mint egy lány, aki saját akaratából keresi egy olyan fiú társaságát, aki nem a testvére és nem a férje.

– Hiányozni fog anyám – szólalt meg Porus lágyan.

Nem feleltem neki. Azt hiszem, nekem nem fog hiányozni senki. Talán Masa, mert mikor józan volt, azt szerettem: ilyenkor fel mer te emelni a hangját, és nem viselkedett Masi papucsférjeként. Masit viszont legszívesebben elfelejtettem volna. Földi létem rövid időtartama alatt nem voltam épp egy Teréz anya, szóval lehetett sejteni, hogy halálom után nem a mennyország fehér homokos partján kötök majd ki. Nem akartam kellemetlen emlékeket vinni magammal, mikor tudtam, hogy úgyis a pokolba kerülök.

A rendőr kiszedte szakadt táskámból a diákigazolványomat. Láttam, hogy a nevemre pillant, majd jegyzetelni kezd a füzetébe: *Zarin Wadia. 16 éves. Tanuló. Autóbaleset.* Ha jelen lett volna az angoltanárom, Khan tanárnő, ő hozzátette volna: *Nagyon jó tanuló. Szeret vitatkozni. Bajkeverő. Problémás.*

A rendőr felhajtotta a fehér szemfedőt, és összehasonlította az arcom az igazolványképpel. Egy ritka pillanatot sikerült elcsípnie a fotósna, ugyanis a képen mosolygok, a sálam alól pedig kilóg egy fekete hajtincsem, és félig belelóg a bal szemembe. Masa azt mondta, úgy nézek ki azon a képen, mint az anyám, tizenéves korában. Ez nem meglepő. Amióta az eszemet tudom, mindenki azt hajtogatta, hogy anyám kiköpött mása vagyok. Ugyanazok a sötét, göndör fürtök, világos bőr, barna szem, sőt még a felső ajkam feletti szépségpöttyöt is tőle örökölttem.

Én nem igazán emlékeztem az anyámra. Néha mintha hallottam volna, hogy lány hangon altatót énekel, miközben hideg üveg karperec nyomódik az arcomhoz, és a szantálfa meg a *loban* füstös illata száll felém a tűztemplomból. Csak néhány emlékem volt, azok is távoliak és inkább csak érzéki benyomások. Inkább azt tudom könnyebben felidézni, milyen volt az első nap, mikor ráébredtem az anyám hiányára. Egy meleg, üres szobában voltam, ahol szinte kézfelfogható volt a csend. Az ablak előtt porszemek táncoltak a fényben. 2002. november 28. Negyedik születésnapom össze. Egy hét telt el anyám halála óta – aki, azt mondták, a rákba halt bele, de én tudtam, hogy másról van szó.

Ez volt az a nap, amikor a szomszéd elkísért engem anyám csöndes, kétszobás, belvárosi lakásából Mumbai északi részére, Camába, a *párszik* telepére, egy egyszobás lakásba, ahol anyai nagynéném és

nagybátyám lakott. Masa örült az érkezésemnek, Masinak ugyanis nem lehetett gyereke. A nagynéném azonban dühöngött.

– Vigyázz, kréta! – kiáltott fel, mikor betettem a lábam a lakásukba. – *Khodai*, nézd, mit csinált ez a kislány.

Lenéztem oda, ahová mutatott: a krétarajzra, amit a nénikém a kőre rajzolt, közvetlenül a küszöb mellé. Fehér halak, finom kis uszonyokkal és piros szemekkel, körülöttük pedig egy lobogó, rajta a felirat: „S... ét, sok szerencsét!” A „sok szerencsét” mellett a cipőm, körülötte elmaszatólódott, rózsaszín krétapor. Nem sok maradt az első „sok”-ból és „szerencsét”-ből.

– Egész életemben szégyenben éltem a testvérem miatt – magyarázta Masának aznap este, mikor azt hitték, már alszom. – Ahogy hozzád mentem, legalább megszabadultam ettől és nem hallottam, miket pletykálnak a *Parsi Panchayaton*.

Nem örvendtem nagy tiszteletnek ezen a világon – a fattyú árvák sorsa már csak ilyen –, és Cama telepén gondoskodtak is arról, hogy ezzel tisztában legyek, még azután is, hogy Masa örökbe fogadott engem, és végre odakerült a papírra egy vezetéknév, az addig üres „apja neve” rubrikába.

– Nem is tudod, milyen szerencsés vagy, te gyerek – mondta Masi szomszédja, akit a telepi gyerekek csak Kutvás Asszonynak hívtak. Folyton a 4711-es kölnivíztől meg pomerániai törpespicek szagától bűzlött. – Sok hozzád hasonló gyerek az utcán köt ki! Vagy anél is rosszabb helyen.

Egy hónappal azután, hogy Masa és Masi lakásába költöztem, az apám ügyvédje megpróbált lenyomozni engem. Azon az ügyvéden keresztül, akit Masi felfogadott, amikor megpróbálta kideríteni, mi áll apám végrendeletében és mennyi pénz van az egykori számláján.

– Hogy mennyi van a számlán? – ismételte Masi kérdését az ügyvéd. – Nagyjából tizenöt *lakh* rúpia, asszonyom. A lány gyámjait illeti ez az összeg addig, míg ő be nem tölti a huszonegyet.

– Hála istennek, hogy itt van velünk – fordult Masi Masához, miután az ügyvéd lelépett. – Ki tudja, mi lett volna ezzel a sok pénzzel, ha a kislány rossz kezekbe kerül?

Két évvel később Masának új állása lett: üzemvezető asszisztenssé nevezték ki egy dzsiddai húscsomagolóban, Szaúd-Arábiában. Azt mondta, itt az ideje, hogy új életet kezdjünk.

Egy ideig jól elvoltunk. Dzsiddában, ahol a part napos, a körforgalmakat furcsa szobrok díszítik, a plázák pedig csillognak-villognak. A levegő sűrű és forró, és mindig a tenger illatát hordja.

Az első hetünk alatt Masa elvitt bennünket Al-Baladra, a város történelmi központjába, egy barátja tanácsára. „Olyan lesz, mint ha visszautaznátok az időben”, mondta Masa barátja. Tényleg olyan volt. Ha a Vörös-tenger partján a ragyogó fények és felhőkarcolók voltak a város díszei, akkor Al-Balad volt Dzsidda ősi, lüktető szíve, sűrű utcái ütőérként vették körül a fő bevásárlóteret. A frissen pörkölt kávé és só szaga parfümként szállt a légben: az arab piacon, ahol a férfiak *miswakot* rágnak és a kötélről kezdve az arany ékszereken át a borszandálokig mindenfélét árulnak; a sikátorok közt, elhagyatott, öreg *hidzsázi* házak előtt hennával festett ujjú, fátylas asszonyok sült krumplit, cukorkákat meg játékokat kínáltak. Estére értünk haza, nejlonszatyorban magunkkal hozva az óváros egy darabkáját: pirított mandulát, törökcsemegét és egy zöld üvegcsé jázmin *attart*, amit Masa vett Masinak egy helyi parfümösnél. Másnap már Masi panaszkodott is az illatára, azt mondta, megfájdul tőle a feje, és kidobta a szemébe. Ilyen szép napunk aztán nem is volt több egy se.

Most, hogy az életem véget ért, figyeltem, ahogy a rendőr folytatja Masa kihallgatását, miközben Masi pár méterről figyelte őket az aggodalomtól vörös képpel. Az arckifejezéséről az a szíriai fiú jutott eszembe, akit a Vörös-tenger Plázában láttam. Fekete, göndör haja volt, orrában karika, bal szemöldöke felett sebhely. Ő volt az első fiú, akivel randiztam, miután megadta a számát, amit egy gyűrt papírdarabra firkantott rá az egyik nagyon magas, mű pálmafa mögött, ami ott állt benn a plázában. Ő volt az első olyan fiú is, akivel lógtam a suliból, habár sosem voltam belezúgva. A randi nagy része abból állt, hogy a kocsijában ültünk, ide-oda furikáztunk, ő pedig azt leste izgatottan, nincs-e a közelben a vallási rendőrség. Nem igazán beszélgettünk: ő alig beszélt angolul, én még kevésbé arabul. Csak mosolyogtunk egymásra, ami egy idő után már nagyon kínos volt. Még most is emlékeztem a randi végére: először minden irányba szétnézett, hogy lássa, tiszta-e a tengerpart, a homloka gyűrt volt az aggodalomtól, majd végül nyomott egy gyors, izgatott csókot az arcomra. Tizennégy éves voltam.

Porus felsóhajtott mellettem. Egyre szomorúbb lett, és kezdett nehézkesebbé válni. Éreztem, hogy én is süllyedek vele. Az a nagyon rossz érzés fogott el, hogy ha visszakerülnénk oda lentre, akkor örökre a baleset helyszínén ragadnánk.

– Engedd el, Porus – mondtam neki. – Nem térhetünk vissza. Mennünk kell tovább.

Megfogtam a kezét.

Kilencéves koromban Mumbai Cama nevű telepén a tűztemplom egyik főpapja azt a feladatot adta nekünk, hogy írjuk le, szerintünk mi fog történni velünk halálunk után. Bár tudtam jól, hogy semmi értelme annak, amit csinálunk (a tűztemplom nyári egyházi iskolájában soha senki nem tudta megadni a helyes választ a pap

kérdéseire), mégis azon vettem magam észre, hogy teleírtam két oldalt. Igazából élvezetes változatosságot jelentett ahhoz képest, hogy az ördögi lelkek távoltartása érdekében folyton csettintgettünk vagy pedig a monoton imádkozásunk zümmögő zaját hallgattuk, ami, ha jól belegondolok, az indiai nyaraim háttérzaját jelentette.

Úgy írtam a lelkekről, ahogyan elképzeltem őket, pihekönyű, láthatatlan lényekként, akik a fehér, vattaszerű felhőrétegek irányába lebegnek, mégis hidegek, ködösek és mindig nedvesek. Mire átérnek a felhőtakarón, földi ruhájukat átítatja a pára. Aztán áthaladnak egy napos, meleg zónán, aminek pirítósillata van, utána pedig egy másik hideg, nyirkos rétegen. Meleg és hideg, hideg és meleg, egészen addig, míg a levegő el nem vékonyodik, az égbolt pedig világoskék-ről tengerkékké, majd feketévé nem színeződik.

Írtam a világűrről is. Mindenhol csillagok, gyémántként ragyogó tűszúrások. Az üstökösök élénkfehéren sistergő farka. Vörös, narancs és kék színekben pompázó meteorzápor. Színes bolygók, amelyek tüzes napok körül keringenek. A lelkek nagyon hosszú időn át folytatják emelkedésüket a hatalmas, csillogó világűrön át, míg teljes sötétségben nem találják magukat és a fejük hozzá nem ér egy plafonszerű falhoz: egy finom, vékony szövésű hártyához, amit akár az ujjunkkal is ki tudunk lukasztani. A hártyán túl terül el a menny vagy a pokol, attól függően, hogyan viselkedtek a lelkek a földön.

A pap beszédte a papírjainkat, és átfutotta a leírásainkat.

– Néhányatoknak nagyon élénk a fantáziája, ami jó dolog – jelentette ki. – De valójában nem ez történik a lelkekkel.

A zoroasztrizmus szerint a lélek utazásra indul, magyarázta, még hozzá három nappal a test halála után. Egy ezüsthíd elé érkezünk, ami alatt olyan fényesség ömlik, hogy a szem megvakul tőle. Ez a

híd a Csinvat, és minden léleknek át kell kelnie rajta három nappal a halál után.

Ahogy idősebb lettem, úgy gondoltam erre a hídra, mint a Hírességek Sétányára vagy a Szégyen Sétányára. Attól függően, milyen emberek voltunk, vagy a Fenti Szent Fényességbe vagy a Lenti Sötét Mélységbe kerülünk, de itt szó sincs örök kárhozatról, mint a legtöbb monoteista vallásban. A zoroasztriánusok szerint csak átmenetileg tartózkodunk a pokolban: tulajdonképpen úgy képzelik el ezt a helyet, mint a zsidók és a római katolikusok a purgatóriumot.

Tizenkét éves koromig azt hittem, hogy a Csinvat zoroasztriánus koncepciója teljesen egyedi: akkor azonban Mishal Al-Abdulaziz, a leggonoszabb lány a Qala Akadémián, elárulta nekem, hogy az iszlám hitben is szerepel egy hasonló híd, amit As-Sirātnak vagy a Halottak Hídjának neveznek.

Néhányszor úgy éreztem az elmúlt évek alatt, hogy semmi értelmű nincs erről a dologról vitatkozni Mishallal. Mishal ugyanis csak annyit tudott biztosan a halálról, hogy a holttestek koporsóba és téglalap alakú sírba kerülnek. Hozzá hasonlóan az én tudásom is arra korlátozódott, hogy a letakart hullákat a gyászolók felviszik a lépcsőn, majd a testek a mumbai Malabár-parton álló Csend tornya fölött köröző keselyűk előétele lesz.

Odalenn bekapcsolják a vészvilágítást: egy újabb kocsi érkezett meg a balesetünk helyszínére. Két fehér egyenruhás férfi szállt ki belőle egy hordággal: azért jöhettek, hogy elvigyék a holttesteinket a hullaházba. Porus mintha észre sem vette volna ezt. Továbbra is az anyját nézte – az egyetlen olyan embert a nagybátyámon kívül, aki odalenn tényleg valódi könnyeket hullatott.

Porus

AZ ÉG LÁNGOLÓ KÉK VOLT DZSIDDA FELETT. Olyan, mint a szári, amit Mama a *navjoté*mon viselt kilenc évvel ezelőtt, kék meg sárga, mint az apám nyakkendője. Odalenn nagy por gyűlt össze: a közlekedés pora, az emberek pora, a testünk porrá lesz, ahogy a keresztények mondják, hamuvá ég, ahogy a hinduk tanítják, miközben a rendőr a poros egyenruhájában úgy hajol a holttestünk fölé, mint a keselyűk a zoroasztriánus Csend tornyában.

Azt várom, mikor szól be valami szemét okoskodást Zarin – mondjuk arról, hogy a *masija* milyen viccesen fújja az orrát, vagy hogy mennyire zavarba hozza a mellette álló rendőrt a folyamatos zokogásával. De ma ő sem olyan, mint szokott. Érzem, hogy Zarin egy hang nélkül mellém libben. A haja, ami eddig füstként göndörödött, most egyszerűen csak füst. Füst és tűz.

– A barátnője? – Mutatott a testünk irányába, miközben Zarin nagybátyjával üvöltött. Zarin érintetlen mobiltelefonja ezüsten csillogott a kezében. – Ő meg a barátja?

Az jutott eszembe akkor, hogy talán direkt azért hívták ki a baleset helyszínére a családtagjainkat, ahelyett, hogy egyenesen a hullaházba

hívták volna őket, hogy ezt a kérdést feltehessék nekik. A főnököm, Hamza egyszer mesélte, hogy a rendőr néha azért, hogy példát statuáljon, megbünteti azokat, akik megszegik a randevúzással kapcsolatos törvényt. *Khilwa*: így hívta Hamza a kihágást, majd hevesen magyarázni kezdte, miért nem sül ki abból semmi jó, ha egy fiú meg egy lány egyedül marad, felügyelet nélkül. De hogy tudnának megbüntetni minket most, hogy halottak vagyunk?

Néztem, ahogy Zarin *masája* elővette az *ikámáját*, és megmutatott neki egy fényképet.

– Kérem, uram! – könyörgött. – Nézzen rá, kérem. Csak egy gyerek volt... egy fiatal kislány...

Fájt hallani. Bár nem volt köztünk rokoni kapcsolat, Zarin *masája* az első találkozásunktól fogva a fiaként bánt velem.

– Hívj csak Rusi bácsinak, fiam. Vagy Rusinak, ha jobban tetszik – mondta csillogó szemmel. – Nem vagyok még én olyan öreg.

Nem úgy, mint most: mintha néhány óra leforgása alatt maguk alá gyűrték volna az évek. Ha hallott volna, azt mondtam volna neki, hogy hagyja, nincs értelme könyörögni ennek a rendőrnek. Láttam a fickó dagadt képének vonásain, meg azon, ahogy a mappáját tartotta: lazán, könnyedén, szinte flegmán, mint aki megértette, mi történt köztünk, és úgy döntött, hogy nem is érdemes komolyan foglalkozni velünk. Bár a legtöbb rendőrségi kihallgatásról elmondható, hogy indokolt („Max. egy óra, *ya habibi*, aztán elengednek”, magyarázta a főnököm), azért előfordult, hogy segítségnyújtás helyett inkább megnehezítették az ember életét.

– A barátnője? – A rendőr már üvöltve beszélt, és arra mutatott, ahol egy vontatókocsi az egykori autóm fém- és műanyag roncsai között narancssárgán világított. – A barátja?

– A húga! – kiáltotta válaszul Rusi bácsi. – A bátyja!

A rendőr mögött egy fekete GMC várakozott, aminek ajtajára a szaúdi vallási rendőrség kerek, aranyszínű jelét festették fel. A közelben két férfi várakozott, hosszú szakállukat fújta a szellő, rövid fehér *diszdász*juk alól kivillant csontos bokájuk, orrukát csiklandozta az iz-zadság, a kipufogófüst, a fém meg a vér keverékének szaga.

A vallási rendőrségnek, amit nálunk *mutavviúnnak* vagy *Hai'ának* neveznek, az a feladata, hogy erőszakkal betartassa az emberekkel a Saría-törvényeket – razziákat tartanak például a boltokban, hogy nem árulnak-e disznóhúst vagy alkoholt, és megkérlik a nőket, hogy nyilvános helyen takarják be a fejüket –, habár nem foghatnak el senkit, csak a városi rendőrség jelenlétében. A mutavviún tagjait úgy lehet felismerni, hogy általában nem viselik az *egalt*, vagyis azt a kerek, fekete fejdísz, amit a legtöbb szaúdi férfi a piros-fehér kockás *shemaghján* hord.

– Ha meglátod őket, menekülj az ellenkező irányba, ahogy én! – mondta Zarin. – Persze hacsak nem akarsz börtönbe kerülni amiatt, hogy velem mutatkoztál.

Párszor sikeresen rám ijesztett ezzel a megjegyzéssel, míg rá nem jöttem, hogy a férfiak, akikre mutat a plázában, nem a vallási rendőrség tagjai, hanem civilek, akik a családjukkal vásárolgatnak.

– Látnod kellett volna, milyen arcot vágta! – mondta aztán nevetve. – Porus, ha az a fickó még igazi mutavviún is lenne, nem kezdene el üldözni bennünket csak azért, mert együtt vásárolunk!

Most, a balesetünk után azonban komolyra fordult a helyzet a vallási rendőrséggel. Láttam abból, hogy milyen óvatosan méregetik a családtagjainkat, a szokásos hatalomfitogtató módon, majd az egyikük odalépett a rendőrhöz, aki Rusi bácsit vallatta épp, és súgott valamit a fülébe.

Valahol a távolban, messze a GMC mögött, a poros pálmafák, utcai lámpák, üveg felhőkarcolók és lakóházak közt emelkedik Azi-ziyah, azon belül pedig Zarin iskolája, a Qala Akadémia, ahol ez az egész rémálom kezdődött.

A rendőr arcán fénylett a nedvesség. A ceruzáját a csipeszes mappájához tartotta, sóhajtott egyet, majd írt valamit.

– Miért más a vezetéknevük? – Mutatott aztán Rusi bácsi háta mögé, ahol Khorshed néni meg az anyám sírtak, egymást átkarolva. – Talán két felesége van?

Rusi bácsi elvörösödött, majd úgy káromkodott, ahogy még soha nem hallottam, mindenféle ocsmány szavakkal illette a rendőrt, hindi nyelven. Ha a rendőr értette volna a szavait, most azonnal le-tartóztatta és a deportációs központba vitette volna. Khorshed néni a nevét kiabálta.

A rendőr keze ökölbe szorult. A nap megvilágította a területet, és egy pillanatra az jutott eszembe: *Hát, ez lesz végül. Rusi bácsinak annyi.*

– *Khallas!* – kiáltott fel anyám.

A rendőr berakta mappáját a kocsiba.

– Menjen! – förmedt rá Rusi bácsira. – MENJEN!

Észre sem vettem, hogy visszatartom a levegőt, de most nagyot sóhajtottam, és néztem, ahogy Zarin nénikéje meg bácsikája besegítik anyámat a kocsiba. Néztem, ahogy az anyám továbbra is a testem figyel, jobban mondva azt, ami maradt belőle: az aszfalton szétterülő nagyobb, ember alakú roncsot.

Úgy sajnálom, mama, szerettem volna mondani. Nem akartalak magadra hagyni. Nem így. Azt sem tudom, hogyan történt a baleset.

– Engedd el, Porus – szólalt meg Zarin, mintha a gondolataimban olvasna. – Nem térhetünk vissza. Mennünk kell tovább.

Megfogta a kezem, és az ujjaink összefonódtak. Amíg életben voltunk, sosem csinált ilyet önként.

Mintha valami kinyílt volna bennem. Néztem, ahogy a mutavviún követi a rendőrt, aki Zarin bácsikáját vallatta, és mint a puska, pattogó hangon beszélgettek arabul.

– Szerinted miről beszélgetnek? – kérdeztem Zarintól, aki több nyelven is értett.

Idegesen sóhajtott.

– Nem hallgatom őket, Porus. Túl gyorsan beszélnek, és amúgy sem akarom tudni, mit mondanak. Nem akarok visszamenni oda.

– Ne haragudj – feleltem. Jó oka volt rá, hogy nem akart visszatérni (nem is egy oka). Egy kis időre elbizonytalanodtam, majd gyengéden megszorítottam a kezét; meglepően puha és sima volt a tapintása. Vagy talán azért éreztem csak ilyennek, mert már halott voltam?

– Milyen kemény kezed van. – Döbrent volt a hangja.

Ezek szerint az övé tényleg puha volt.

– Ja. De azt hittem, ezt eddig is tudtad. Tudod, a munkám miatt, meg minden.

– Azt hittem, egy pultban dolgoztál.

– Sok dolog van ám a pult mögött. Például a rakodóállás meg kamionok.

Tudtam, hogy mosolyog, bár nem láthattam az arcát. Legalábbis nem rendesen. Valami erős fényesség vette körül, ami miatt a vonásait nem lehetett kivenni élesen. De egymás reakcióit jól éreztük. Meg tudtuk érinteni a másikat. Furcsa volt.

Úgy fogtuk most egymás kezét, ahogy az apámét fogtam a hatodik születésnapomon. Tenyér a tenyérhez, ujjak összekulcsolva, mintha attól félnénk, hogy egyikünk megbotlik és belezuhan az Arab-tengerbe: leginkább én, nem a papa, akinek szabályosan csimpaszkodtam a

kezébe, miközben a halász csónakjához tartottunk, a mumbai kompikötő közelében.

– Na, most óvatosan – mondta, mikor a csónak hullámozott a lábam alatt. – Óvatosan lépj át.

Még erősebben szorítottam a kezét, próbáltam megtámasztani a testem, és abban reménykedtem, hogy nem fogok kiesni a csónakból izgatottságomban.

– Különleges utazás lesz – ígérte papa egy nappal előtte. – A tenger kellős közepén leszünk, és bepillanthatunk a mennybe.

Az égboltot sűrűn borították a felhők. Eső, jósolta a halász, mielőtt elmormolt egy imát az istennőnek, majd tolt egyet a csónakunkon.

Nappal láttuk, hogy a felhők összegyűlnek a part menti nyomor-negyed felett, ahol az asszonyok ruhákat meg edényeket mosnak, a gyerekek pedig tőlük nem messze fürdenek, sötét bőrüket finom, vi-zes réteg fedi. A halászok már akkor is kinn voltak a tengeren, a fes-tett csónakjaik meg halászhajóik ott himbálóztak valahol a hullámozó kékség közepén. Mikor nem volt jó a kapás, néha felvettek egy-egy olyan utast, mint amilyenek mi is voltunk papával, és egy kis ext-ra pénzt kerestek azzal, hogy kivittek bennünket a tenger közepére, amikor csak akartuk, a víz pedig néha olyan fekete volt, hogy szin-te semmit nem lehetett látni, csak a parthoz közeli városok aranyfé-nyű ragyogását.

– Örültek – mondta egyszer mama, a halászokra meg apára ér-tve. – Teljesen örültek.

Eszembe jutottak anyám szavai a sötétben, ahol nem hallottam mást, csak papa szuszogását meg azt a csobbanó hangot, ahogy a ha-lász evezőlapátja a vizet merte. Pár perccel később aztán az evezés ab-bamaradt.

– És most várunk – jelentette ki papa. A halász meggyújtott egy gyufát, közel emelte az arcához, majd a *bidijé*hez érintette, amivel először megkínálta apát is, de ő visszautasította.

Körülbelül fél óráig tartott, mire az égen megjelenő első, narancs fénycsíkok sárgára színeződtek, majd végül felbukkant a nap, mint egy hatalmas barack, és ragyogva emelkedni kezdett. A sötét víz sápadt, majd átlátszó lett, odalenn felcsillantak az apró, aranyszínű tengeri lények.

– Erről álmodoztam mindig, fiam, ezt akartam mindig is megmutatni az anyádnak – szólalt meg akkor papa. – Ilyennek látjuk majd a mennyországot, miután meghalunk.

Egy évvel később ismét kimentünk a tengerre, de félúton süllyedni kezdett a csónakunk, úgyhogy vissza kellett úsznunk a partra. Papa kisfiú kora óta tudott úszni, én azonban nem. A víz be tud ömleni a számon meg a fülelem keresztül is, fedeztem fel váratlanul. És mikor végre kijön belőlem, tűzként égeti a torkom. Papának kellett kivinnie engem a partra. Az újjáélesztés után azonnal kórházba vitt, nehogy valami bajom legyen. Akkor voltam legközelebb ahhoz, hogy tényleg lássam a mennyországot. Anyám nagyon dühös volt.

– Hagyd abba! – parancsolt rám Zarin. – Már megint azt csinálsz!

– Mit?

– Lehúzol bennünket.

És akkor észrevettem, hogy tényleg közelebb kerültünk a földhöz, a hangzavar pedig most még erősebb volt, mint azelőtt. Beindult a szokásos, zajos dzsiddai forgalom, a kocsik a régi autómata meg a rendőröket kerülgették, a sok motorháztető csak úgy ragyogott a délutáni napsütésben. Ha akartam volna, olyan közel is ereszkedhettem

volna, hogy megérintsem az embereket odalenn, hogy letöröljem anyám arcáról a patakzó könnyeket.

Zarin erősen megszorította a kezem, mire ismét megemelkedtünk.

– Azt akarod, hogy örökre itt ragadjunk?

– Amíg veled vagyok, nekem mindegy – feleltem, és abban a pillanatban már éreztem is, hogy a szemét forgatja.

– Ijesztő vagy – jegyezte meg.

Annyira azért nem, mint amennyire ő volt ijesztő tavaly, mikor azokkal a seggfejekkel lógott.

– Káromkodtál az előbb gondolatban? – kérdezte váratlanul.

– Honnan tudod?

– Nem tudom. Egyszerűen csak... nem tudom, azt hiszem, érzem a rosszindulatodat. Korábban sosem hallottalak cáromkodni... bár gyakorlatilag most sem.

Persze hogy nem hallott. Papa halála után hozzászoktam ahhoz, hogy elrejtsem a dühöm azok elől, akiket szeretek. Bár az volt az érzésem, hogy Zarin látta, vagy legalábbis hallott róla, hogy egy srácot egyszer addig vertem, míg csillagokat nem látott maga körül. Nem voltam benne biztos, hogy tud erről. Egyszer szóba került ugyan az eset, de nem tudtunk beszélni róla rendesen.

Itt és most azonban már nem is éreztem fontosnak, milyen fiúk voltak korábban az életében.

– Egy úriember nem cáromkodik egy úri hölgy jelenlétében – idéztem neki angolul, és bár nem emlékeztem már, hol hallottam ezt a mondatot, annyira alkalomhoz illett, hogy örültem, amiért csak így eszembe jutott.

Felnevetett, én pedig ettől könnyebbnek éreztem magam.

Az angol nem volt anyanyelvem. Ritkán beszéltem angolul Zarinnal, inkább gudzsarátit használtam. A mumbai iskolában ezen a nyelven tanultuk meg a szabályokat, és biztos voltam benne, hogy mikor Zarinnal beszélek, az kicsit olyan, mintha parancsolgatnék. Ő viszont néha egy kósza tekintettel is el tudta érni, hogy összezavarodjak és ne találjam a szavakat.

Alattunk anyám épp imádkozott. Láttam, ahogy az ajkai mozogtak. Ha valaki meghalt, elég volt elmondani egy egyszerű *Ashem Vohut*, mondta egyszer nekem, habár sosem értettem, miért van szükség akár arra is. „Amúgy is, ki érti ezeket az imákat?”, mondogatta mindig Zarin, és én teljesen egyetértettem vele. Főleg, amikor olyan nyelven mormolták őket, amit néhány papot leszámítva ma már senki nem ért Indiában.

Zarintól ismerem a három napkeleti bölcs bibliai történetét, és tőle tudom azt, hogy a bölcsek valójában zoroasztriánus papok voltak, akiket a keresztények mágusoknak neveztek.

– Senki nem hinne nekem az iskolában, ha ezt előadnám – mondta nevetve. – Talán egyedül Mishal. De ő úgy tesz, mintha nem foglalkozna velem, csak hogy bosszantson.

– De honnan tudod ezt? – kérdeztem vissza csodálkozva.

– Miért ne tudnám? – vágott vissza. – Nem vagyok igazi zoroasztriánus, de attól még én is tudom!

Mivel az apja hindu volt, Zarin soha nem tehette be a lábát az indiai tűztemplomokba, és nem is vehette fel a zoroasztriánus vallást. Zarin szeretett úgy tenni, mintha ez nem érdekelné, de én tudtam, hogy zavarja. Kettőnk közül mindig is ő tudott többet a zoroasztrianizmusról, és ő volt az, aki órákat töltött azzal, hogy erről olvasott, mikor Mumbaiban épp úton voltunk valahová. Én viszont,

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha örökre és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatod vele.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

miután apám meghalt, már abban sem voltam biztos, hogy hiszek-e még Istenben.

– Tudod, anyám azt szeretne volna, ha pap lesz belőlem – mondtam most. – A felmenőink között sok pap volt.

– Pap? – Zarin hangja érdeklődőnek tűnt. – Na, és miért nem lettél az?

– Apa felmenői között nem voltak papok. Így hát nem lehettem az. – Még most is emlékeztem az anyám arckifejezésére, a csalódásra, amit nem tudott elrejtteni.

Zarin ismét megszorította a kezem, de most azért, hogy megnyugtasson.

Volt néhány dolog, amit továbbra is szerettem volna elmondani Zarinnak: néhány dolog, amiről sosem volt alkalmunk beszélni, néhány dolog, amit korábban felhoztam ugyan, de ő nem vette komolyan. De most halványodni kezdtünk – vagy csak a fény lett erősebb? –, és már nem emlékeztem, mik voltak ezek a dolgok.

– A pokolba jutok, ugye? – kérdezte Zarin váratlanul.

És akkor eszembe jutott minden, szépen apránként, nem is Zarin hangjától, hanem a félelemtől, ami megbújt benne: csak egyszer mutatta ki korábban, hogy retteg, azon a rémálomszerű napon, amikor minden tönkrement.

Az emlékek, mondta papa, olyanok, mint a szálka, akkor fúródnak beléd, mikor a legkevésbé számítasz rájuk, kemények és élesek, mint a tüske, amikor becsusszan a körmöd alá.

Éreztem, hogy Zarin tenyere megfeszül a kezemben.

– Nem engedlek el – szólaltam meg.